

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997 - 1998 (*)

2 JUNI 1998

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van de
Belgische nationaliteit wat de
naturalisatieprocedure betreft**

AMENDEMENTEN

Nr. 4 VAN DE HEER LAEREMANS

Art. 2

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 2. — *De artikelen 13, 14 en 15 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit worden opgeheven.*».

VERANTWOORDING

Sinds 1984 werd de Belgische nationaliteitswetgeving reeds verregaand versoepeld, waarbij het beginsel van het *ius sanguinis* stelselmatig werd uitgehold. De artikels aangaande de verkrijging van de Belgische nationaliteit door nationaliteitskeuze worden best opgeheven. Voor diegenen aan wie de Belgische nationaliteit niet werd toegekend op basis van afstamming, adoptie of op grond van artikel 10,

Zie:

- 1334 - 97 / 98 :

- Nr. 1 : Wetsvoorstel van de heren Michel, Duquesne, Reynders en de Donnée.
- Nrs. 2 en 3 : Amendementen.

(*) Vierde zitting van de 49ste zittingsperiode

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997 - 1998 (*)

2 JUIN 1998

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code de la nationalité
belge en ce qui concerne la procédure
de naturalisation**

AMENDEMENTS

N° 4 DE M. LAEREMANS

Art. 2

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 2 — *Les articles 13, 14 et 15 du Code de la nationalité belge sont abrogés.*».

JUSTIFICATION

La législation belge relative à la nationalité a été largement assouplie depuis 1984, le principe du *ius sanguinis* ayant été systématiquement vidé de son sens. Il est préférable d'abroger les articles relatifs à l'acquisition de la nationalité belge par option. Les personnes qui ne se voient pas attribuer la nationalité belge en raison de la filiation, de l'adoption ou sur la base de l'article 10, devraient pou-

Voir:

- 1334 - 97 / 98 :

- N° 1 : Proposition de loi de MM. Michel, Duquesne, Reynders et de Donnée.
- N°s 2 et 3 : Amendements.

(*) Quatrième session de la 49ème législature

zou de gewone naturalisatieprocedure moeten volstaan om de nationaliteit te verkrijgen. Daarbij zou meer aandacht moeten besteed worden aan de integratiewil van de betrokkene daar naturalisatie geen recht is, maar een gunst die men moet verdienen. Het afleggen van een burgerschapsproef zou daarom een vereiste moeten zijn. Het is hallucinant dat de indieners van het wetsvoorstel het ontbreken van de integratiewil bij de belanghebbende niet langer als een bezwaar zien tegen de ontvankelijkheid van de verklaring van nationaliteitskeuze. De nationaliteitsverrijking wordt hier herleid tot een louter administratieve formaliteit. Een natie is echter meer dan een willekeurige samengestelde verzameling van individuen die toevallig op één grondgebied samenleven. Het is de uitdrukking van de wil van mensen die verwant zijn door banden van afstamming, taal, cultuur enz. om samen als groep uitdagingen aan te gaan.

Nr. 5 VAN DE HEER LAEREMANS

Art. 3

Dit artikel vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 3. — Artikel 21 van hetzelfde wetboek, vervangen bij de wet van 13 april 1995, wordt vervangen door de volgende bepaling :

«Art. 21. — § 1. Het met redenen omklede verzoek om naturalisatie wordt samen met het certificaat, waaruit blijkt dat de belanghebbende geslaagd is voor de burgerschapsproef bepaald in § 6 overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de kandidaat zijn hoofdverblijfplaats heeft. De ambtenaar van de burgerlijke stand zendt het verzoek van de belanghebbende samen met een advies van het college van burgemeester en schepenen over aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg van het arrondissement waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft.

De aanvraagformulieren, waarvan de inhoud door de Koning wordt bepaald op voordracht van de minister van Justitie, kunnen worden bekomen bij ieder gemeentebestuur.

De Koning bepaalt op voordracht van de minister van Justitie welke akten en stavingsstukken bij het verzoek moeten worden gevoegd om te bewijzen dat voldaan is aan de naturalisatievoorwaarden. De verzoeker kan alle bijkomende documenten die hij nuttig acht ter staving ervan, bij zijn verzoek voegen.

§ 2. Het verzoek om naturalisatie vervalt wanneer na de indiening ervan de belanghebbende ophoudt zijn hoofdverblijfplaats in België te hebben.

§ 3. De procureur des Konings, na er zich van vergewist te hebben dat aan de naturalisatievoorwaarden is voldaan en na kennis te hebben genomen van het in § 1, eerste lid, bedoelde advies :

voir l'acquérir par le simple recours à la procédure de naturalisation ordinaire. Une attention accrue devrait être accordée à cet égard à la volonté d'intégration de l'intéressé, la naturalisation n'étant pas un droit mais une faveur qui se mérite. C'est la raison pour laquelle il faudrait imposer une épreuve de civisme. Que les auteurs de la proposition de loi ne considèrent plus que l'absence de volonté d'intégration de l'intéressé constitue une objection à la recevabilité de la déclaration d'option peut être qualifié d'hallucinant. Dans ces conditions, l'acquisition de la nationalité est ramenée à une pure formalité administrative. Mais une nation, c'est plus qu'un rassemblement arbitraire d'individus habitant par hasard le même territoire. C'est l'expression de la volonté de personnes qui sont liées par la descendance, la langue, la culture, etc. et souhaitent s'unir pour relever des défis.

N° 5 DE M. LAEREMANS

Art. 3

Remplacer cet article par la disposition suivante :

«Art. 3. — L'article 21 du même Code, remplacé par la loi du 13 avril 1995, est remplacé par la disposition suivante :

«Art. 21. — § 1. La demande de naturalisation circonstanciée, accompagnée du certificat attestant que l'intéressé a réussi l'examen de citoyenneté prévu au § 6, est remise à l'officier de l'état civil de la commune où le candidat a sa résidence principale. L'officier de l'état civil transmet la demande de l'intéressé avec un avis du collège des bourgmestre et échevins au parquet du tribunal de première instance de l'arrondissement dans lequel l'intéressé a sa résidence principale.

Les formulaires de demande, dont le contenu est défini par le Roi sur proposition du ministre de la Justice, peuvent être obtenus auprès de toute administration communale.

Le Roi détermine, sur proposition du ministre de la Justice, les actes et justificatifs à joindre à la demande pour apporter la preuve que les conditions de naturalisation sont satisfaites. Le demandeur pourra joindre à sa demande tous les documents supplémentaires qu'il juge utiles pour justifier celle-ci.

§ 2. La demande de naturalisation devient caduque si, après son introduction, son auteur cesse d'avoir sa résidence principale en Belgique.

§3. Après s'être assuré que les conditions de naturalisation ont été satisfaites et après avoir pris connaissance de l'avis visé au §1er, alinéa 1er, le procureur du Roi :

1° beveelt een moraliteitsonderzoek;

2° stelt een onderzoek in om na te gaan of er geen gewichtige feiten voorhanden zijn die een bezwaar vormen tegen de toekenning van de Belgische nationaliteit aan de kandidaat.

§ 4. De procureur-generaal zendt het verzoek slechts naar de Kamer van volksvertegenwoordigers wanneer het advies van de procureur des Konings gunstig is.

§ 5. De akte van naturalisatie aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers en bekrachtigd door de Koning op voordracht van de minister van Justitie wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad. Deze akte heeft uitwerking te rekenen vanaf die bekendmaking.

§ 6. De burgerschapsproef, bedoeld in § 1, omvat de volgende onderdelen :

1° een schriftelijke verhandeling in de taal of één van de talen van het taalgebied waar de belanghebbende zijn hoofdverblijfplaats heeft, waarin de belanghebbende uiteenzet waarom hij de Belgische nationaliteit wenst te verwerven;

2° een gesprek in de in 1° bedoelde taal met de kandidaat om te peilen naar diens kennis van de staatsstructuur, van de rechtsbeginselen en grondnormen van onze samenleving, alsook van de geschiedenis van de gemeenschap waartoe hij wenst te behoren.

Tot de mondelinge proef bedoeld in het eerste lid, 2°, zal slechts overgegaan worden, indien de kandidaat geslaagd is voor de schriftelijke proef bedoeld in het eerste lid, 1°.

De burgerschapsproef wordt georganiseerd :

1° door een burgerschapscommissie aangesteld door de Vlaamse Gemeenschap voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben hetzij het in Nederlandse taalgebied hetzij in het tweetalige taalgebied van de 19 Brusselse gemeenten indien de kandidaat zijn proef in het Nederlands wenst af te leggen;

2° door een burgerschapscommissie aangesteld door de Franse Gemeenschap voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben hetzij in het Franse taalgebied hetzij in het tweetalige taalgebied van de 19 Brusselse gemeenten indien de kandidaat zijn proef in het Frans wenst af te leggen;

3° door een burgerschapscommissie aangesteld door de Duitstalige Gemeenschap voor de kandidaten die hun hoofdverblijfplaats hebben in het Duitse taalgebied.

1° ordonne une enquête de moralité;

2° procède à une enquête sur l'existence éventuelle de faits graves faisant obstacle à l'octroi de la nationalité belge au candidat.

§4. Le procureur général ne transmet la demande à la Chambre des représentants que lorsque l'avis du procureur du Roi est positif.

§5. L'acte de naturalisation voté par la Chambre des représentants et sanctionné par le Roi sur proposition du ministre de la Justice est publié au Moniteur belge. Il a produit ses effets à compter du jour de cette publication.

§6. L'examen de citoyenneté visé au § 1er comporte les parties suivantes :

1° une dissertation écrite dans la langue ou une des langues de la région linguistique de la résidence principale de l'intéressé, dans laquelle celui-ci explique pourquoi il souhaite acquérir la nationalité belge;

2° un entretien avec le candidat, dans la langue visée au 1°, destiné à évaluer sa connaissance de la structure de l'Etat, des principes juridiques et des règles fondamentales de notre société, ainsi que de l'histoire de la communauté dont il souhaite faire partie.

Il ne sera procédé à l'épreuve orale visée à l'alinéa 1er, 2°, que si le candidat a réussi l'épreuve écrite visée à l'alinéa 1er, 1°.

L'examen de citoyenneté est organisé :

1° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté française pour les candidats qui ont leur résidence principale soit dans la région de langue française, soit dans la région bilingue des dix-neuf communes bruxelloises si le candidat souhaite présenter son examen en français;

2° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté flamande pour les candidats qui ont leur résidence principale soit dans la région de langue néerlandaise, soit dans la région bilingue des dix-neuf communes bruxelloises si le candidat souhaite présenter son examen en néerlandais.

3° par une commission de la citoyenneté instituée par la Communauté germanophone pour les candidats qui ont leur résidence principale dans la région de langue allemande;

De burgerschapsproef wordt jaarlijks in twee zittingen georganiseerd door de bevoegde commissie.

De kandidaat die twee opeenvolgende jaren in de tweede zitting niet geslaagd is voor de burgerschapsproef, kan pas opnieuw aan een dergelijke proef deelnemen na een tussenperiode van drie maal twee zittingen.

Indien de kandidaat geslaagd is voor de burgerschapsproef, wordt hem door de burgerschapscommissie een burgerschapscertificaat uitgereikt.

§ 7. Het advies van het college van burgemeester en schepenen bedoeld in § 1 wordt ingewonnen om de integratiewil, het goed gedrag en zeden en de financiële draagkracht van de kandidaat te kunnen inschatten.»».

VERANTWOORDING

Vandaag wordt het verzoek tot naturalisatie gericht aan de Kamer die het voor advies verzendt aan het parket van de rechtbank van eerste aanleg. Dit amendement wil dit omkeren. Het verzoek wordt overhandigd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand, die het samen met het advies van het college van burgemeester en schepenen overmaakt aan het parket. Aangezien de integratiewil van de betrokkene reeds gebleken is uit het met vrucht afleggen van een burgerschapsproef zal de taak van het parket er vooral in bestaan om na te gaan of er geen gewichtige feiten zijn die een beletsel vormen voor het toekennen van de Belgische nationaliteit aan de betrokkene. Het verzoek van de belanghebbende wordt slechts aan de Kamer overgezonden in geval van een gunstig advies. De burgerschapsproef gaat onrechtstreeks na of de betrokkene een officiële taal van het taalgebied waar hij zijn woonplaats heeft, voldoende machtig is om zich in zijn omgeving te kunnen integreren. De burgerschapsproef peilt zowel naar de schriftelijke beheersing door middel van een verhandeling als naar de mondelinge beheersing van de taal door middel van een gesprek met de betrokkene. In de verhandeling motiveert de kandidaat zijn besluit om Belg te worden. Op die manier wordt verhinderd dat personen genaturaliseerd worden die er enkel op uit zijn om de rechten verbonden aan het bezit van de Belgische nationaliteit te genieten. Het gesprek wil tevens nagaan of de kandidaat over een elementaire kennis beschikt van de Belgische staatsstructuur en rechtsbeginselen, alsook van de geschiedenis van de gemeenschap waartoe hij wenst te behoren.

B. LAEREMANS

L'examen de citoyenneté est organisé chaque année, en deux sessions, par la commission compétente.

Le candidat qui a échoué à l'examen de citoyenneté en seconde session pendant deux années consécutives ne peut représenter un tel examen qu'après un intervalle de trois fois deux sessions.

Si le candidat a réussi l'examen de citoyenneté, la commission de la citoyenneté lui délivre un certificat de citoyenneté.

§ 7. L'avis du collège des bourgmestre et échevins, visé au §1er, est recueilli afin d'évaluer la volonté d'intégration, la bonne conduite et la capacité financière du candidat.»».

JUSTIFICATION

Actuellement, la demande de naturalisation est adressée à la Chambre, qui la transmet pour avis au parquet du tribunal de première instance. Le présent amendement tend à inverser cette procédure. La demande est remise à l'officier de l'état civil, qui la transmet au parquet, accompagnée de l'avis du collège des bourgmestre et échevins. Etant donné que la volonté d'intégration de l'intéressé aura déjà été prouvée par la réussite de l'examen de citoyenneté, la tâche du parquet consistera essentiellement à vérifier si aucun fait grave ne s'oppose à l'octroi de la nationalité belge à l'intéressé. La demande de ce dernier ne sera transmise à la Chambre que si l'avis du parquet est positif. L'examen de citoyenneté permet de vérifier indirectement si l'intéressé maîtrise suffisamment une langue officielle de la région linguistique où il est domicilié pour lui permettre de s'intégrer dans son entourage. Cet examen vise à apprécier, au moyen d'une dissertation, la connaissance de la langue écrite et, par le biais d'une conversation avec l'intéressé, la connaissance de la langue parlée. Dans la dissertation, le candidat motivera sa volonté de devenir Belge. On évitera ainsi de naturaliser des personnes qui veulent uniquement jouir des droits attachés à la qualité de Belge. La conversation permettra également de vérifier si le candidat a une connaissance élémentaire de la structure de l'Etat belge et des principes de droit ainsi que de l'histoire de la communauté dont il souhaite faire partie.

Nr. 6 VAN DE HEREN **REYNDERS EN DUQUESNE**
(Subamendement op amendement nr. 2, Stuk nr.
1334/3)

Art. 2 en 3

Het voorgestelde artikel 7 weglaten.

VERANTWOORDING

De huidige periode van verblijf dient te worden behou-
den.

N° 6 DE MM. **REYNDERS ET DUQUESNE**
(Sous-amendement à l'amendement n° 2, Doc. n°
1334/3)

Art. 2 et 3

Supprimer l'article 7 proposé.

JUSTIFICATION

Il y a lieu de maintenir le délai de résidence actuel.

D. REYNDERS
A. DUQUESNE